

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 31.10.2022

§ 386

Lausunto kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmästä

8614/11.05.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 482 6376

Päätös

Lisäesitys hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle perusteluosassa esitetyn.

Kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä II varapuheenjohtaja Mira Nieminen teki seuraavan palautusehdotuksen: "Esitän, että asia palautetaan valmisteluun ja alueellisen jätteenkuljetusjärjestelmän mahdollisuudet ja vaihtoehdot selvitetään uudelleen puolueettomalla ja ulkopuolisella taholla. Lisäksi päätöksentekomateriaaliin lisätään Rambollin selvitys 12.10.2022, SKAL:n Ympäristöyritysten lausunto 20.10.2022 sekä jätteenkuljetusyritysten toimittama lausunto 21.10.2022 päätöksenteon avoimuuden lisäämiseksi."

Jäsen Jorma Ratia kannatti tehtyä palautusehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusesitys, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestusehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat II varapuheenjohtaja Mira Niemisen palautusehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Lampinen, Nieminen E., Kaikkonen, Aaltonen, Talja, Putula, Bruneau, Hildén) ja 2 EI-ääntä (Ratia, Nieminen M.). Äänestyslista on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi esittelijän päätösehdotuksen voittaneen.

Asian käsittelyn yhteydessä III varapuheenjohtaja Milla Bruneau teki seuraavan lisäesityksen: "Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle perusteluosassa esitetyn. Lisäksi kaupunginhallitus pyytää jätehuoltoviranomaista järjestämään keskustelutilaisuuden osapuolten kesken (jätehuoltoviranomainen, Salpakierto Oy, kuljetusyrietykset sekä jätelautakunta), jotta toimiva yhteistyö, sekä kuntalaisia hyödyttävä järjestelmä ja kilpailutus voidaan saavuttaa. Lisäksi pyydetään Salpakierto Oy:ltä kaupunginhallitukselle selvitys (5.12.2022 mennessä) siitä, miten konserniyhtiö aikoo toteuttaa kustannuksia laskevasti, yritysystävällisesti sekä asiakaskeskeisesti eli kuntalaisten palvelua parantaen keskitetyn kuljetusjärjestelmän. Kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli kaupunginhallitukselta, voidaanko III varapuheenjohtaja Milla Bruneau lisäsesitys hyväksyä yksimielisesti vai asetetaanko se pohjaehdotusta vastaan.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti lisäsesityksen.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden seudun jätelautakunta on 29.9.2022 pidetyssä kokouksessaan §28 päättänyt pyytää toimialueensa kunnilta lausuntoa, täyttääkö nykymallin mukainen eli kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset ehdot. Lahden kaupunginhallitus toteaa, että Lahdessa kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa jätelain 37 §:n edellytykset eivät täyty.

Taustaa

Lahdessa on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus sekalaisessa yhdyskuntajätteessä. Jätelautakunta on päätösesityksistä poiketen päättänyt vuosina 2014 ja 2017, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset. Hallinto-oikeus palautti ensimmäisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Korkein hallinto-oikeus palautti toisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei näin ollen ole lainvoimaista päätöstä siirtyä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Päätös olisi jätelain mukaan tullut tehdä 1.5.2013 mennessä.

Vuonna 2021 voimaan tulleen jätelain uudistuksen myötä biojätteen kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 19.7.2023-1.7.2024 ja lasin, metallin, kartongin ja muovin kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 1.7.2023.

Valmistelussa oleva kuljetusjärjestelmäpäätös koskee vain sekalaista yhdyskuntajätettä eli seka- ja energiajätettä.

Kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät.

Lahti on Suomen johtava ympäristökaupunki ja kiertotalouden edelläkävijä. Resurssiviisauden kuntaverkoston (FISU) jäsenenä Lahti on sitoutunut tavoittelemaan päästöttömyyttä, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävää kulutusta vuoteen 2050 mennessä. Yhdyskuntajätteen hyödyntämisyhteisöaste on alueella 99% sisältäen energiahyödyntämisen. Hyödyntämisyhteisöaste on korkea, mutta kierrätysasteen osalta ollaan edelleen kaukana tavoitteesta. Kansallinen tavoite yhdyskuntajätteen kierrätysasteelle oli vuonna 2020 50% ja Salpakierto Oy:n jätehuollon toimialueella vastaava luku oli 41 % vuonna 2021. Tavoite vuodelle 2030 on 60 %. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää nykyistä vahvempaa jätehuollon kehittämistä.

Lahden vuoden 2022 strategisen kärkihankkeen ”Hiilineutraali ympäristökaupunki” toimenpiteenä on jätteiden lajittelun ja keräämisen tehostaminen ja tavoitteena päätös kunnan järjestämästä ja Salpakierto Oy:n kilpailuttamasta jätteenkuljetuksesta. Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on laatinut kuljetusjärjestelmäselvityksen päätöksenteon tueksi.

Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen lausuntopyyntö

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on pyytänyt toimialueensa kunnilta lausuntoa, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37§ mukaiset ehdot.

Jätelain 37§ mukaan kaikkien seuraavien edellytysten tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Lahden kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on tehnyt laajan seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvityksen, jossa on seikkaperäisesti tarkasteltu nykytilanteeseen peilaten lainehtojen täyttymistä.

Ensimmäinen edellytys: alueella on useita palveluntarjoajia, mutta asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa jätemaksujen vaihdellessa kunnan sisällä. Pääsääntöisesti asuntoja vuokraavat yhtiöt ja isot isännöitsijät saavat jätteenkuljetuksen edullisemmin.

Toinen edellytys: selvityksessä todetaan, että vain 71% alueen kiinteistöistä on liittynyt jätteenkuljetusjärjestelmään eli nykyinen järjestelmä mahdollistaa jätehuollon järjestämisvelvollisuuden laiminlyönnit ja lisää roskaamisongelmia. Kunnan järjestämänä kaikki kiinteistöt kuuluisivat jätteenkuljetukseen. Kunnan järjestämän jätteenkuljetusten arvioidaan

edistävän paremmin jätehuollon yleistä toimivuutta, jätehuollon alueellista kehittämistä sekä pienentävän jätesektorin ympäristövaikutuksia. Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on keskeinen keino edistää kiertotaloutta.

Kolmas edellytys: kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ei voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi, sillä se on arvioitu asiakkaalle kalliimmaksi. Yrityksille kunnan järjestämä jätteenkuljetus loisi vakaamman toimintaympäristön, mahdollistaisi erikokoisten toimijoiden pääsyn markkinoille sekä edistäisi markkinoiden toimivuutta. Viranomaistoiminta helpottuisi jätehuollon liittymisasteen noustessa.

Edellä mainittuihin seikkoihin perustuen Lahden kaupunginhallitus toteaa, että Lahdessa kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa jätelain 37 §:n edellytykset eivät täyty.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Lahden seudun jätehuoltoviranomainen

Tiedoksi valmistelijalle